

EIROPAS PADOME

Eiropas līgumi
ETS Nr.161

EIROPAS LĪGUMS PAR PERSONĀM, KAS PIEDALĀS EIROPAS CILVĒKTIESĪBU TIESAS PROCESĀ

Strasbūra, 1996.gada 5.marts

European Agreement Relating to Persons Participating in Proceeding of the European Court of Human Rights

Šo līgumu parakstījušās Eiropas Padomes dalībvalstis,

ņemdamas vērā 1950.gada 4.novembrī Romā parakstīto Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (turpmāk tekstā - Konvencija);

atsaukdamas atmiņā 1969.gada 6.maijā Londonā parakstīto Eiropas līgumu par personām, kas piedalās Eiropas Cilvēktiesību komisijas un Cilvēktiesību tiesas procesā;

ņemdamas vērā 1994.gada 11.maijā Strasbūrā parakstīto Konvencijas 11.protokolu, kas pārstrukturē ar šo Konvenciju izveidoto kontroles mehānismu (turpmāk tekstā - Konvencijas 11.protokols), ar kuru Eiropas Cilvēktiesību komisijas un Cilvēktiesību tiesas vietā tiek nodibināta pastāvīga Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk tekstā - Tiesa);

ievērodamas šīs attīstības gaismā, ka, lai pilnīgāk sasniegtu Konvencijas mērķus, personām, kas piedalās Eiropas Cilvēktiesību tiesas procesā, ir ieteicams piešķirt noteiktas imunitātes un iespējas ar jaunu līgumu - Eiropas līgumu par personām, kas piedalās Eiropas Cilvēktiesību tiesas procesā (turpmāk tekstā - šis Līgums),

ir vienojušās par sekojošo:

1.pants

1. Personas, uz kurām šis Līgums attiecas, ir:

a. jebkuras personas, kas kā puses piedalās procesā, kas ierosināts Eiropas Cilvēktiesību tiesā, šo personu pārstāvji un padomnieki;

b. Tiesas pieaicinātie liecinieki un eksperti, kā arī citas personas, kuras Tiesas prezidents uzaicinājis piedalīties procesā.

2. Šajā Līgumā termins "Tiesa" ietver komitejas, palātas, Lielās palātas tiesnešu kolēģiju, Lielo palātu un tiesnešus. Termins "piedalīšanās procesā" ietver arī sazināšanos sakarā ar sūdzību pret Konvencijas dalībvalsti.

3. Ja Ministru komiteja, īstenojot savas funkcijas saskaņā ar Konvencijas 46.panta 2.punktu, uzaicina jebkuru no 1.punktā minētajām personām ierasties personīgi vai arī

sniegt Ministru komitejai rakstiskus paziņojumus, uz šo personu attiecināmi šī Līguma noteikumi.

2.pants

1. Šī Līguma 1.panta 1.punktā minētajām personām ir imunitāte pret tiesas procesu attiecībā uz mutisku vai rakstisku paziņojumu sniegšanu vai arī dokumentu vai citu pierādījumu iesniegšanu Tiesai.

2. Šī imunitāte neattiecas uz jebkuru šādu Tiesai sniegtu paziņojumu, dokumentu vai pierādījumu izplatīšanu ārpus Tiesas.

3.pants

1. Līgumslēdzējām pusēm jārespektē šī Līguma 1.panta 1.punktā minēto personu tiesības brīvi sazināties ar Tiesu.

2. Attiecībā uz personām, kas atrodas apcietinājumā, šo tiesību īstenošanai it īpaši jānodrošina, ka:

a. šo personu korespondence tiek nosūtīta un piegādāta bez nepamatotas aizkavēšanās un bez pārgrozīšanas;

b. pret šīm personām netiek vērsti jebkāda veida disciplināri pasākumi sakarā ar jebkādas informācijas nosūtīšanu Tiesai, izmantojot pienācīgus kanālus;

c. šādām personām ir tiesības sakarā ar pieteikumu Tiesai vai jebkuru šādam pieteikumam sekojošu procesu sazināties un bez noklausīšanās no citu personu puses konsultēties ar juristu, kura kvalifikācija atļauj būt par pārstāvi tās valsts tiesā, kurā persona tiek turēta apcietinājumā, kā arī viss ar to saistītais process.

3. Valsts iestādes nedrīkst traucēt iepriekš minēto punktu piemērošanu, izņemot gadījumus, kas paredzēti likumā un ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts drošības intereses, atklātu noziegumus un uzsāktu kriminālvajāšanu sakarā ar tiem, vai arī lai aizsargātu veselību.

4.pants

1. a. Līgumslēdzējas puses apņemas nelikt šķēršļus šī Līguma 1.panta 1.punktā minēto personu brīvai kustībai un ceļošanai ar mērķi apmeklēt Tiesas procesu vai atgriezties no tā.

b. Šo personu pārvietošanos un ceļošanu nedrīkst pakļaut nekādiem ierobežojumiem, izņemot tos ierobežojumus, kas paredzēti likumā un ir nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts un sabiedrības drošības intereses, uzturētu sabiedrisko kārtību, novērstu noziegumus, aizsargātu veselību vai morāli, vai citu cilvēku tiesības un brīvības.

2. a. Šādas personas tranzītvalstīs vai valstī, kurā notiek process, nevar tikt apsūdzētas vai aizturētas, vai pakļautas citādiem personiskās brīvības ierobežojumiem sakarā ar nodarījumu vai notiesāšanu, kas notikuši pirms ceļojuma sākuma.

b. Jebkura Līgumslēdzēja Puse šī Līguma parakstīšanas, ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas brīdī var paziņot, ka šī punkta noteikumi neattieksies uz šīs valsts pašas pilsoņiem. Šāds paziņojums var tikt atsaukts jebkurā laikā ar Eiropas Padomes ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu.

3. Līgumslēdzējas Puses apņemas atļaut atgriezties savā teritorijā jebkurai šādai personai, kura uzsākusi savu ceļojumu tās teritorijā.

4. Šī panta 1. un 2. punkta noteikumi vairs netiek piemēroti gadījumos, kad attiecīgajai personai nepārtraukta piecpadsmit pēc kārtas sekojošu dienu perioda laikā no brīža, kad tās klātbūtne vairs nav nepieciešama Tiesas vajadzībām, ir bijusi iespēja atgriezties valstī, no kuras tā uzsākusi savu ceļojumu.

5. Ja rodas jebkāda veida pretruna starp Līgumslēdzējas Puses saistībām, kas ceļas no šī panta 2.punkta, un saistībām, kas ceļas no Eiropas Padomes konvencijām vai no līguma, kas noslēgts ar citu Līgumslēdzēju Pusi par izdošanu vai par savstarpējo sadarbību krimināllietās, piemērojami šī panta 2.punkta noteikumi.

5.pants

1. Šī Līguma 1.panta 1.punktā minētajām personām tiek piešķirtas imunitātes un iespējas tikai un vienīgi, lai nodrošinātu šīm personām runas brīvību un neatkarību, kas nepieciešama to funkciju, uzdevumu vai pienākumu veikšanai vai savu tiesību īstenošanai saistībā ar Tiesu.

2. a. Tikai un vienīgi Tiesa ir kompetenta pilnībā vai daļēji atcelt 2.panta 1.punktā noteikto imunitāti; tai ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums atcelt imunitāti jebkurā tādā gadījumā, kurā pēc tās viedokļa šāda imunitāte traucēs tiesvedības gaitu un imunitātes pilnīga vai daļēja atcelšana neliegtu sasniegt šī panta 1.punktā noteiktos mērķus.

b. Tiesa var atcelt imunitāti vai nu ex officio vai arī pēc jebkuras Līgumslēdzējas Puses vai jebkuras iesaistītās personas lūguma.

c. Lēmumam, ar kuru atceļ imunitāti vai noraida lūgumu atcelt imunitāti, jāpievieno šāda lēmuma iemeslu uzskaitījums.

3. Ja līgumslēdzēja puse apliecina, ka šī Līguma 2.panta 1.punktā noteiktās imunitātes atcelšana ir nepieciešama sakarā ar procesu par noziegumu pret valsts drošību, tiesa atceļ imunitāti tādā apjomā, kādā tas norādīts apliecinājuma dokumentā.

4. Gadījumā, ja atklājas fakti, kam pēc savas būtības ir izšķiroša nozīme un kas lūguma iesniedzējam nebija zināmi brīdī, kad tika pieņemts lēmums noraidīt lūgumu atcelt imunitāti, viņš var iesniegt Tiesai jaunu lūgumu.

6. pants

Neko šajā Līgumā nevar iztulkot kā ierobežojumu vai atkāpšanos no jebkurām saistībām, ko Līgumslēdzējas Puses uzņēmušās ar Konvenciju un tās protokoliem.

7.pants

1. Šis Līgums ir atklāts Eiropas Padomes dalībvalstu parakstīšanai, kuras var izteikt savu piekrišanu būt saistītām ar šo Līgumu:

a. parakstot to, bez atrunas attiecībā uz ratifikāciju, pieņemšanu vai apstiprināšanu; vai

b. parakstot to ar atrunu attiecībā uz ratifikāciju, pieņemšanu vai apstiprināšanu, kam seko ratifikācija, pieņemšana vai apstiprināšana.

2. Ratifikācijas raksti, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumenti tiek nodoti glabāšanā Eiropas Padomes ģenerālsēkretāram.

8.pants

1. Šis Līgums stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš seko pēc viena mēneša perioda beigām no datuma, kurā desmit Eiropas Padomes dalībvalstis saskaņā ar 7.panta noteikumiem izteikušas savu piekrišanu tikt saistītām ar šo Līgumu, vai arī datumā, kad stājas spēkā Konvencijas 11. protokols, proti, tajā no šiem datumiem, kurš iestājas vēlāk.

2. Attiecībā uz jebkuru dalībvalsti, kura vēlāk izsaka savu piekrišanu tikt saistītai ar šo Līgumu, tas stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš seko pēc viena mēneša perioda beigām no datuma, kad tā paraksta šo Līgumu vai kad tiek nodoti glabāšanā ratifikācijas raksti vai pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumenti.

9.pants

1. Jebkura šī Līguma dalībvalsts brīdī, kad tā nodod glabāšanā tās ratifikācijas rakstus vai pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumentus, vai arī jebkurā vēlākā laikā var ar Eiropas Padomes ģenerālsēkretāram adresētu deklarāciju paplašināt šī Līguma piemērošanu attiecībā uz jebkuru deklarācijā norādītu teritoriju vai teritorijām, par kuru starptautiskajām attiecībām šī dalībvalsts ir atbildīga.

2. Jebkurā teritorijā vai teritorijās, kas norādītas 1.punktā minētajā deklarācijā, šis Līgums stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš seko pēc viena mēneša perioda beigām no datuma, kad ģenerālsēkretārs šādu deklarāciju ir saņēmis.

3. Jebkura deklarācija, kas izdarīta saskaņā ar 1.punktu I var - attiecībā uz šādā deklarācijā minētu teritoriju - tikt atsaukta, ievērojot šī Līguma 10.pantā noteikto denonsācijas procedūru.

10.pants

1. Šis Līgums ir spēkā uz nenoteiktu laiku.

2. Jebkura līgumslēdzēja puse var, ciktāl tas uz to attiecas, denonsēt šo Līgumu ar Eiropas Padomes ģenerāļsekretāram adresētu paziņojumu.

3. Šāda denonsācija stājas spēkā sešus mēnešus pēc datuma, kad ģenerāļsekretārs šādu paziņojumu saņēmis. Šāda denonsācija neatbrīvo attiecīgās Līgumslēdzējas Puses no jebkādām to saistībām, kas saskaņā ar šo Līgumu tām var būt radušās pret jebkuru 1.panta 1.punktā minēto personu.

11.pants

Eiropas Padomes ģenerāļsekretārs paziņo Eiropas Padomes dalībvalstīm par:

- a. katru parakstīšanu;
- b. par katra ratifikācijas raksta, pieņemšanas vai apstiprināšanas dokumenta nodošanu glabāšanā;
- c. katru šī Līguma spēkā stāšanās datumu saskaņā ar 8. un 9.pantu;
- d. jebkuru citu dokumentu, paziņojumu vai saraksti saistībā ar šo Līgumu.

To apliecinot, apakšā parakstījušies attiecīgi pilnvarotie ir parakstījuši šo Līgumu.

Parakstīts Strasbūrā, 1996.gada 5.martā, angļu un franču valodā, abiem tekstiem esot vienlīdz autentiskiem, vienā eksemplārā, kas glabājas Eiropas Padomes arhīvā. Eiropas Padomes ģenerāļsekretārs izsūta apstiprinātas kopijas katrai Eiropas Padomes dalībvalstij.